

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 2000/ZK/2/1/335

Bratislava 8.12.2000

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, Bratislava, II. výkonný odbor, ako príslušný úrad podľa § 11 a § 12 zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov, v správnom konaní začatom na podnet podnikateľa Karol Votava K&K, so sídlom Cajlanská 196, 902 01 Pezinok, IČO 30 744 270 voči podnikateľovi Autogas Slovakia, spol. s r.o., so sídlom Petfiho č. 23, 943 01 Štúrovo, IČO 34 124 594, vo veci zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní takto

rozhodol:

v zmysle § 12 ods.4 písm. c) zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov správne konanie zastavuje, pretože dôvod konania nebol daný.

Odôvodnenie:

Správne konanie sa začalo dňa 11.8.2000 na základe podnetu podnikateľa: Karol Votava K&K so sídlom Cajlanská 196, 902 01 Pezinok, IČO 30 744 270 (ďalej len "K. Votava"), ktorý vo svojom podaní uviedol, že Autogas Slovakia, spol. s r.o., so sídlom Petfiho č. 23, 943 01 Štúrovo, IČO 34 124 594 (ďalej len "Autogas"), podľa jeho názoru svojim konaním zneužíva dominantné postavenie na relevantnom trhu, čím porušuje zákon č.188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov. Vo svojom podaní doslovne uvádza:

"Od začiatku ako vznikla firma Autogas Slovakia Štúrovo, sme mali záujem rozšíriť sortiment splynovacích zariadení o značku BRC, ktorú dodáva spomínaná firma. Zo strany Autogas Slovakia Štúrovo nám bolo oznámené, že vítajú našu spoluprácu, ale len v prípade, že zrušíme zmluvu s firmou Progas Slovakia Nitra. Tento ich postup sa nám zdal byť neserióznym. Pre

pretrvávajúce problémy s firmou Progas Slovakia Nitra sme sa rozhodli asi pred pol rokom opäť osloviť firmu Autogas Slovakia Štúrovo s tým, že boli by sme ochotní zrušiť zmluvu s firmou Progas Slovakia Nitra. Firma Autogas Slovakia Štúrovo už odmietla sa s nami vôbec baviť, lebo si bola už v tom čase vedomá toho, že začína kontrolovať celý slovenský trh a jediné, čo nám oznámila bolo, že nemali sme na začiatku zaváhať a mali sme sa podriaďovať ich požiadavke a dnes mohlo byť všetko v poriadku. Po týchto udalostiach sme firmu Autogas Slovakia Štúrovo oslovili písomne dňa 4.7.2000 na čo nám dodnes neodpovedali. Podľa našich vedomostí firma Autogas Slovakia Štúrovo má podiel dodávok splynovacích zariadení na Slovensku 90 %."

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, II. výkonný odbor (ďalej len "úrad") skúmal, či účastníci správneho konania sú podnikatelia v zmysle § 2 zákona č. 188/1994 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon").

Podnikateľ Autogas bol založený spoločenskou zmluvou zo dňa 26.4.1995, ktorá bola zmenená dodatkom zo dňa 21.11.1996 a 21.3.1997, so základným imanom 102.000 Sk,-. Hlavným predmetom činnosti je kúpa, predaj a distribúcia zariadení pre alternatívny pohon motorových vozidiel so stlačeným plynom a skvapalneným plynom propán - bután, kúpa, predaj, distribúcia a zriaďovanie čerpacích staníc pre motorové vozidlá s alternatívnym pohonom so stlačeným plynom a skvapalneným plynom propán - bután, ako aj obchodno - sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľných živností.

Podnikateľovi K. Votava bol vydaný živnostenský list dňa 8.12.1995 pod ev.č. : Žo - 95 /03525/000 a reg. č. A/3520/95 Obvodným úradom - živnostenské oddelenie Pezinok, Štefánikova 10, Pezinok. Predmetom živnosti je maloobchodná činnosť v rozsahu voľnej živnosti, veľkoobchodná činnosť v rozsahu voľnej činnosti a montáž, oprava, servis, skúšky a technické kontroly plynového zariadenia na LPG pre pohon motorových vozidiel.

Vzhľadom na uvedené Autogas aj K. Votava sú podnikatelia podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona a teda zákon sa na oba subjekty vzťahuje.

Podľa § 12 ods. 2 zákona sú navrhovateľ K. Votava a podnikateľ Autogas účastníkmi správneho konania o ktorých právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má rozhodnúť.

Pri posudzovaní možného zneužívania dominantného postavenia na trhu úrad predovšetkým definoval relevantný trh. Podľa § 7 ods. 3 zákona, relevantný trh je priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb spotrebiteľov zhodné alebo vzájomne zastupiteľné.

Aby sa podnikateľ mohol stať hromadným dovozcom plynového zariadenia potrebuje na základe príslušných ustanovení zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov obdržať osvedčenie hromadného dovozcu od Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len "MDPT SR"). Až po obdržaní tohoto osvedčenia a schválení technickej spôsobilosti vybraných motorových vozidiel po prestavbe na plynový pohon pre konkrétny typ dovážaného plynového zariadenia, môže hromadný dovozca uzatvárať licenčné zmluvy s overenými, teda odborne spôsobilými, pracoviskami na montáž a výkon technických kontrol plynových zariadení na pohon motorových vozidiel (ďalej len "overené pracovisko".)

Úrad ďalej zistil, že technické podmienky prevádzky, konštrukcie a vyhotovenia vozidiel na plynový pohon sú definované vo vyhláške č. 116/1997 Z.z. o podmienkach premávky vozidiel na pozemných komunikáciách. Pre zariadenie na pohon spaľovacieho motora plynom je používaná legislatívna skratka "plynové zariadenie" a nie "splynovacie zariadenie". O všetkých podmienkach spojených s technickými podmienkami prevádzky, konštrukcie a vyhotovenia vozidiel na plynový pohon pojednávajú § 71 až § 83 včítane, vyhlášky č. 116/1997 Z.z. o podmienkach premávky vozidiel na pozemných komunikáciách.

Z toho vyplýva, že až na základe uzavretej licenčnej zmluvy môže overené pracovisko pre jednotlivých užívateľov osobných automobilov, ktorí prejavia záujem, pristúpiť k montáži a výkonu technických kontrol plynových zariadení na pohon motorových zariadení.

Na základe uvedeného sa vybavenia vozidiel na plynový pohon zúčastňujú:

1. Osvedčený hromadný dovozca plynových zariadení.
2. Overené pracovisko.
3. Konečný užívateľ motorového vozidla.

V nadväznosti na uvedené a obsah podnetu podnikateľa K. Votava na § 7 ods. 3 zákona o relevantnom trhu, úrad ako vecný relevantný trh definoval trh plynových zariadení na pohon motorových vozidiel. Plynové zariadenia sa predávajú iba na základe uzatvorených licenčných zmlúv medzi osvedčenými hromadnými dovozcami plynových zariadení (ďalej len "osvedčený hromadný dovozca") a overenými pracoviskami.

Podľa listu MDPT SR č.j. 4498-213/2000 zo dňa 13.10.2000 pôsobí na území Slovenskej republiky sedem osvedčených hromadných dovozcov plynových zariadení. Sú to:

1. ENERGAS, s.r.o., Hlavná ul. 360, 044 15 Nižná Myšľa
2. AGROFINAL, s.r.o, Mierová 24/2166, 92001 Hlohovec
3. Slovenský plynárenský priemysel, š.p. Mlynské Nivy 44, 825 17 Bratislava
4. L.C.H., s.r.o., 082 42 Radatice č. 179
5. Autogas Slov., Petfiho 23, 943 01 Štúrovo
6. Progas Slov., Štúrova 6, 949 01 Nitra
7. Slovenský automotoklub Mestský klub invalidov, Ľ. Okánika 4, 949 01 Nitra

Podľa telefonického vyjadrenia kompetentného pracovníka MDPT SR - Štátneho dopravného úradu v Slovenskej republike neexistuje výrobca, ktorý by vyrábal vhodné, alebo zastupiteľné výrobky s dovážanými plynovými zariadeniami.

Priestorový relevantný trh vymedzil úrad územím Slovenskej republiky, nakoľko vychádzal so skutočností, že poskytovanie dovezených plynových zariadení je viazané na vzájomnú súčinnosť medzi hromadným dovozcom a overeným pracoviskom, ktorá nie je regionálne ani územne obmedzená.

Z časového hľadiska úrad vymedzil relevantný trh dňom 4.7.2000 až po súčasnosť, čiže odo dňa, keď podnikateľ Votava požiadal listom podnikateľa Autogas o uzavretie obchodnej a licenčnej zmluvy na predaj plynových zariadení pre pohon motorových vozidiel.

V ustanovení § 7 ods.1 a ods.2 zákona sa dominantné postavenie definuje nasledovne: Dominantné postavenie na trhu má podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži alebo ktorí vzhľadom na svoju ekonomickú silu sa môžu správať nezávisle vo vzťahu k iným podnikateľom a spotrebiteľom a môžu obmedzovať súťaž. Ak sa nepreukáže niečo iné, predpokladá sa, že podnikateľ nie je vystavený podstatnej súťaži podľa odseku 1, ak jeho podiel dodávok alebo odberu zhodného alebo vzájomne zastupiteľného tovaru na relevantnom trhu je najmenej 40 %.

Aby bolo možné určiť postavenie podnikateľa Autogas na relevantnom trhu podľa § 7 ods. 1 a ods. 2 zákona úrad listami oslovil MDPT SR - Štátny dopravný úrad ako aj všetkých sedem osvedčených hromadných dopravcov plynových zariadení a požiadal ich o zaslanie relevantných informácií. Zo získaných podkladov a informácií úrad zistil, že celkovo za rok 1999 a v období od 1.1.2000 - 31.8.2000 bolo dovezených 4 496 ks plynových zariadení. Okrem toho podnikateľ Slovenský plynárenský priemysel, Mlynské Nivy 44/a, 825 11 Bratislava (ďalej len "Slovenský plynárenský priemysel") za uvedené obdobie dovezol iba komponenty plynových zariadení a to 36 regulátorov a 45 zmiešavačov. Z uvedeného počtu dovezených plynových zariadení podnikateľ Autogas v relevantnom období dovezol 2668 ks.

Z hľadiska posudzovania vymedzeného vecného relevantného trhu je dôležitý počet uzatvorených licenčných zmlúv medzi jednotlivými osvedčenými hromadnými dovozcami a overenými pracoviskami. Za rok 1999 a v období od 1.1. do 31.7.2000 bol stav nasledujúci:

1. ENERGAS: značka Kargas - 76 zmlúv
značka AudiRen 20 - 76 zmlúv
2. AUTOGAS SLOVAKIA: značka BRC - 46 zmlúv
3. L.C.H. s.r.o.: značka ROMANO - 1 zmluva
4. AGROFINAL: značka LOVATO - 1 zmluva
5. Slovenský plynárenský priemysel: - 2 zmluvy
6. PROGAS SLOVAKIA: značky LOVATO a LOVTEC - spolu 90 zmlúv
(poznámka: tento podnikateľ mal licenciu z MDPT SR len do 31.7.2000.)
7. Slovenský automobilový klub: značka STAGAS - 0 zmlúv

Úrad na základe uvedeného počtu uzatvorených licenčných zmlúv jednotlivými osvedčenými hromadnými dovozcami s overenými pracoviskami konštatuje, že podnikateľ Autogas nemá na predmetnom vecnom relevantnom trhu dominantné postavenie. Jeho podiel predstavuje 21,3 %.

Aj napriek vyššie uvedenému konštatovaniu úrad v súlade s § 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, v ďalšom kroku skúmal aj to, či by konanie podnikateľa Autogas naplnilo skutkovú podstatu zneužitia dominantného postavenia, ak by tento dominantné postavenie mal.

Podľa § 7 ods. 5 zákona zneužitím dominantného postavenia na relevantnom trhu je najmä :

- a. priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných podmienok v zmluvách,
- b. obmedzenie výroby, odbytu alebo technického vývoja tovaru na úkor spotrebiteľov,
- c. uplatňovanie rozdielnych podmienok pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom, ktorými sú títo v hospodárskej súťaži znevýhodňovaní (diskriminácia),

- d. viazanie súhlasu s uzavretím zmluvy na podmienku, že druhá zmluvná strana odoberie aj ďalšie plnenie, ktoré s požadovaným predmetom vecne ani podľa obchodných zvyklostí nesúvisí.

V ďalšom priebehu správneho konania vzhľadom na to že podanie podnikateľa K. Votava nebolo úplné, mu úrad zaslal list č. 2750/PMÚ SR/2000 zo dňa 17.8.2000, v ktorom žiada doplniť podanie doslovne o nasledovné:

1. "Originál alebo notársky overený Živnostenský list alebo Výpis zo živnostenského registra Vašej spoločnosti,
2. Oznámenie podnikateľa Autogas Slovakia, Štúrovo o súhlase so spoluprácou s Vašou spoločnosťou za podmienky zrušenia zmluvy s podnikateľom Progas Slovakia Nitra,
3. Súhlas Vašej spoločnosti pre podnikateľa Autogas Slovakia, Štúrovo, podľa ktorého Vaša spoločnosť bola ochotná zrušiť zmluvu s podnikateľom Progas Slovakia, Nitra,
4. Konkretizovať oznámenie podnikateľa Autogas Slovakia, Štúrovo o tom že - nemali ste na začiatku zaváhať a mali ste sa podriaďovať ich požiadavke a dnes mohlo byť všetko v poriadku".

Súčasne úrad listom č. 2750-1/PMÚ SR/2000 zo dňa 17.8.2000 oznámil podnikateľovi Autogas, že sa začalo na základe podania podnikateľa K. Votava voči nemu správne konanie vo veci možného zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu v zmysle zákona. Zároveň požiadal úrad Autogas o vyjadrenie sa k podaniu.

Listom zo dňa 24.8.2000 podnikateľ K. Votava na otázky 2, 3 a 4 z listu úradu č. 2750/PMÚ SR/2000 uviedol nasledovné:

"V bode 2 a 3 ma žiadate o doplnenie dôkazov. Keďže som s firmou Autogas Slovakia Štúrovo jednal ústne a telefonicky, nemám možnosť moje tvrdenie podložiť písomným dôkazom,

k bodu 4 som týmto mal na mysli, že ak by som uzavrel písomnú zmluvu s firmou Autogas Slovakia Štúrovo v čase keď vznikla, dnes by tento problém nenastal".

Ďalej podnikateľ K. Votava píše:

"V mojom oznámení zo dňa 10.8.2000 som obšírne popísal konanie firmy Autogas Slovakia Štúrovo s cieľom, aby ste sa podrobnejšie zoznámili s týmto prípadom. Cieľom môjho oznámenia je skutočnosť, že aj keď naša firma spĺňa všetky podmienky na montáž splynovacích zariadení atď., spoločnosť Autogas Slovakia Štúrovo nie je ochotná s nami uzatvoriť zmluvu".

Listom z 28.8.2000 sa k podnetu podnikateľa K. Votava vyjadril podnikateľ Autogas, ktorý konkrétne uvádza:

"Pána Votavu sme už v roku 1995 oslovili a ponúkli sme mu spoluprácu ohľadom montáže plynových zariadení výrobné značky "Lovato", neprejavil žiadny záujem o spoluprácu až do 10.7.2000, keď nás prvý raz požiadal písomne o spoluprácu. Po telefonickom rozhovore sme mu oznámili, že jeden z konateľov našej firmy je toho času na dovolenke a že v blízkej budúcnosti sa mu ohlásime aj s našou odpoveďou na jeho žiadosť".

Ďalej podnikateľ Autogas píše:

"Mimochodom ešte k sťažnosti p. Votavu - nikdy sme nikoho nezaväzovali výlučne k montáži plynových zariadení výrobné značky BRC. Tejto zásady sa držíme dodnes, čo si môžete kedykoľvek overiť u ktoréhokoľvek z našich zmluvných partnerov. To, že sme mali na pána Votavu nejaké extra požiadavky a že sme ho nútili zrušiť zmluvu s firmou Progas

Slovakia, sú absolútne nezmysly. Z dôvodu jeho vtedajšieho nezáujmu o spoluprácu sme oslovili ďalšie firmy v Pezinku a dnes tam máme jedného z našich najlepších zmluvných partnerov".

Dňa 18.10. 2000 úrad od podnikateľa Autogas obdržal list, ktorý obsahuje odpoveď na list podnikateľa K. Votavu zo dňa 10.7.2000, datovaný 16.10.2000, kde Autogas zdôvodňuje svoje záporné stanovisko na žiadosť K. Votavu o uzatvorenie zmluvy, v ktorej doslovne uvádza:

" Obchodná politika našej firmy spočíva v tom, že sa snažíme postupne dostať ku našim budúcim zákazníkom a užívateľom plynových zariadení prostredníctvom zmluvných partnerov na celom území Slovenskej republiky. Čo sa týka výberu lokalít, v prvom rade sú to čo najväčšie mestá, potom okresné sídla a neposlednom rade a v neposlednej miere mestá alebo lokality, kde je už v prevádzke čerpacia stanica LPG. Zmluvným partnerom alebo firmám, s ktorými uzavrieme dohodu o spolupráci spravidla poskytujeme určitý časový a aj oblasťový priestor. Nakoľko ste v roku 1995 neprejavili záujem o spoluprácu, snažili sme sa osloviť aj iné firmy v Pezinku. Po určitej dobe sa nám podarilo uzavrieť spoluprácu s firmou Autosplyňovače CARDINAL. Táto firma ponúka celý náš sortiment a je dodnes jedným z našich najlepších partnerov. Naše voľné kapacity sa snažíme sústrediť do nami nepokrytých miest a oblastí, ktorých je ešte skutočne veľa . Momentálne máme 40 zmluvných partnerov a máme ešte čo robiť, aby sme dostatočne pokryli záujem zákazníkov z celého Slovenska. Z horeuvedených dôvodov musíme k Vašej žiadosti zaujať záporné stanovisko".

Okrem toho úrad od podnikateľa Autogas obdržal aj zmluvu pre montáž, predaj a revíziu plynových zariadení BRC medzi Autogas ako poskytovateľom a nadobúdateľom Autosplyňovače CARDINAL, Jesenského 6, 902 01 Pezinok.

Podľa § 12 ods. 5 zákona boli účastníci konania vyzvaní listom č. 2920-18/PMÚ SR/2000 - K. Votava a listom č. 2920-19/PMÚ SR/2000 - Autogas zo dňa 9.11.2000, aby sa ústne alebo písomne vyjadrili k predmetu konania a výsledkom šetrenia.

Podnikateľ Autogas sa vyjadril písomne, pričom ale neuviedol nové skutočnosti. Podnikateľ K. Votava svoje právo vyjadriť sa prípadne uviesť nové skutočnosti nevyužil.

Na základe analýzy predložených písomných podkladov a informácií a vyjadrení úrad dospel k záveru, že podnikateľ Autogas nemá na predmetnom vecnom relevantnom trhu dominantné postavenie, teda ho nemohol ani zneužiť. V priebehu správneho konania úrad nezískal a ani navrhovateľ v podaní nepredložil také dôkazy, ktoré by preukázali opodstatnenosť podania.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti.

Poučenie:

Podľa ustanovenia § 61 zákona č. 61/1967 Zb. o správnom konaní proti tomuto rozhodnutiu môže byť podaný rozklad predsedovi Protimonopolného úradu SR prostredníctvom II. výkonného odboru, Drieňová 24, 826 03 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa jeho oznámenia. Včas podaný rozklad má odkladný účinok.

	JUDr. Dušan Bernáth riaditeľ II. výkonného odboru
--	--

Rozhodnutie dostane:

1. Karol Votava, živnostník
Karol Votava K&K
Cajlanská 196
902 01 Pezinok
2. Autogas Slovakia spol. s r.o.
Petfiho 23
943 01 Štúrovo